

מסורת הש"ס

(א) רש"י ת"ו ע"ג.
(ב) דרומים פ"ח מ"ד ללקח
(ג) מ"ג; (ד) ללקח מ"ג;
(ה) פסחים ט"ו ח"א; (ו) ד"ה
(ז) יבמות י"ג ע"ג; (ח)
(ט) ללקח מ"ג; (י) תוספתא פ"ב
(יא) ה"א; (יב) תנאים כ"א
(יג) (נדר מב),

רבינו גרשום

מפני שדרכן של שרצים לגלות איכא
למיתלי נדלס טהור ובשרצים לטהר ובחדס טמא לטמא תלין בתר
דבא לטהר; ואין דרכן לכסות. הלכך רישא ליכא למיתלי נדלס
וטמאין וטהורים שכימי וחישיין לעמאזיס. אלמא צמדי דלאסורא
תלין בתר רובא דשכימי ואף על גב
דלקולא. אז נמי טעמא דהניחה מגולה
ומאלא מכוסה מכוסה ומאלא מגולה
הא מאלא כמו שהניחה לא טומאה
איכא ולא פסולה איכא ואילו ספק
מיס מגולין אסורין גרסינן ואע"ג
דאיכא למימר אדם נכנס לשם שגילה
אזתה ושאר שרצים גילו אותה שאין
בהן כנסה והו' לכה נחשים ופועטא
תלין צנחסיס ואסורי אי נמי פשיטא
ליה דהוא עצמו גילה אותה ושהה
צגילוי כתי שיטול נחש לשמות מהן
אמרין לקמן דלסורי ואע"ג דמאלא
כמו שהניחה: ש"מ חמירא כנסתא
מאיסורא ש"מ. ואית דילפי להא דרבי
אשי דחמירא כנסתא מאיסורא מדקמתי
אס יכולה חולדה לשמות כ"ו פסולה
ולא קמתי טמאה דיחא ליה לתנא
למיתלי נדלס דשמעינן ממילא
דלסוריה משום סכנת נפשות ואע"ג
דלגבי אסור קולא היא דלא מטמא
ולא אימיתלי נדלס טמא ואע"ג
דרבנן נמי לגלות משום דאי הוה קמתי
טמאה לא נדלס שמעינן מיהי אסור
סכנת נפשות ולא גריס ואילו ספק
מיס מגולין אסורין. וקשיא לי צנייה
עובא חדא דהא לרבנן חולדה קמתי
ולא נחש ולר"ג גופיה א' חולדה או
נחש קמתי ואס יכולה חולדה לשמות
ולא נחש כגון שמונת על דף גזיה
כ"ו (ר"ה) וק"ו (ר"ה) וק"ו (ר"ה) וק"ו (ר"ה)
מ"ד ודאי לומר דבתר
פניו דקא אורי ספק מוציא
מ"ד ודאי לומר דלא
עלה כתיבה עד שיאמר
ברו לך: סין איתרעאי
כ"ה (ב"מ) לא איתרעאי
לומר דרבינן איתרעאי בהכחה
עצמה היתה שחוטת הפני
ומשום הכי אמרין לא תחש
העמד טמא על חוקיה
והיא איתרעאי בהכחה
בחקיק הירר עומדת: עד
שירד על סין איתרעאי
בהכחה לא איתרעאי ומשום
הכי אמרין בחוקיק הירר
עומדת עד שירד על כחה
גופיה וכו': מ"ח (ב"ב) שחט
וכ"ו נשפטה הגרגרת.
לומר דרבינן: לאו
לאיתוי כי האי גונא
לומר דנמצאת סין
פגומה לאור שחיטה
פסול וקשיא לרב חסדא
דאמר כשרה (ג) (ס"ט)
שמה בעצם נפגמה וכו'
ומה שאמר שבא משמע
לשפיקה כשרה: לא
לאיתוי ספק שהה ספק
דרס דפסול אלא רב
חמד עדיין הוא אסור
דאי ספק מוציא מ"ד
דאי בבין וכשרה:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

י.

עין משפט
נר מצווה

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס:

וישתה הא קא חוי ליה. צירושלמי מתרן כחוש השערה
ושפיפון שמו ורשות נמנה לקרקע להנפק לפניו ולא
נמנה רשות לכלי להנפק מפניו: **טבל** ועלה בו'. הך דהכא
לא שייך לאתויי צ"ל על (מה דף טו): **ויברך כל הללוים** (ע"ו דף
מ"א): **ויברך דפסחים** (דף טו). דהתם
נמי פריך ואין ספק מוילא מידי ודאי
דשאי הכא דלחומרא אחא ספק
איסורא ומוילא מידי ודאי היתר והגן
דמייתי התם לא שייך לאתויי הכא
דהתם הוי משום דהוי ספק הרגיל:
עד שיאמר ברי ד'י. הכא לא
מפליג בין טבל סמוך לחפיפה
ללא טבל סמוך לחפיפה כדמפלגי
בפרק צמלא דנהא (דף טו): **דלמך**
רנא טבלה ועלתה ונמצאת עליה
דבר חוצץ אס סמוך לחפיפה טבלה
אינה לריכה לחזור לחוף ולטבול ואס
כו' ואומר ר"ת דהכא מיירי צנחאלא
בגוף והתם מיירי צנחאלא כראש
דחפיפה לא תקן עורא אלל כראש
דלחמירין צנחובה (י"ב דף טז).
דלחמירא לעיוני דילמא מיקטר ומיקטר
לא שייך אלל כראש ועוד נמי תקן
"מיז חוסף ומפספס אלל לא סורק
וצ"ל צמלא דנהא (דף טו): אמר דלשה
לא מחוף אלל צממין אלל בקירי לא
משום דמשרו מויה אלל כראש הגוף
שיך לומר לאון דהמה צממין התם
רבה לעולס ילמוד אדם צמון צימו
שהתא מדיחה קמטיה צמיס ומשמע
נמי קמטיס דוקא אלל לא שאר הגוף
ואע"ג דליכא למימר דנקט צממין
לרצוחא דאע"ג דביחא מיס לא צמיא
רלוי לביחא מיס צעין ליכא למימר
הכי מדלל נקט אפילו קמטיה משמע
קמטיס דוקא והא דלמך רב צמון
לצממו דו"ה סקרת (ג"ה דף סג).
משמע דכל הגוף צמי חפיפה התם
לאו משום מוצה אלל משום שהיתה
רגילה לרמון צממין כמו שנהגים גם
עכשיו לרמון כל הגוף צממין ועוד
אומר רבינו תם דהנך מיירי לטהרות
וצנדה איירי לצנדה שהחמירו לטהרות
יותר מלצנדה כמו שמשמע צנדה
כמה מקומות ועוד יש להעמיד הך
דשמעין צנדה דאין בהן חפיפה
משום שצנולין תמיד דלמשמע
צירושלמי צריס פסחים: **והא** הבא
דוראי בבב'. פירוש קרוב לודאי הוא
דטבל שפיר כיון שנתעסק צאומו המין
אח"כ: **סבין** איתרעאי בהמה לא

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס:

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס:

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס:

מפני שדרכן של שרצים לגלות איכא
למיתלי נדלס טהור ובשרצים לטהר ובחדס טמא לטמא תלין בתר
דבא לטהר; ואין דרכן לכסות. הלכך רישא ליכא למיתלי נדלס
וטמאין וטהורים שכימי וחישיין לעמאזיס. אלמא צמדי דלאסורא
תלין בתר רובא דשכימי ואף על גב
דלקולא. אז נמי טעמא דהניחה מגולה
ומאלא מכוסה מכוסה ומאלא מגולה
הא מאלא כמו שהניחה לא טומאה
איכא ולא פסולה איכא ואילו ספק
מיס מגולין אסורין גרסינן ואע"ג
דאיכא למימר אדם נכנס לשם שגילה
אזתה ושאר שרצים גילו אותה שאין
בהן כנסה והו' לכה נחשים ופועטא
תלין צנחסיס ואסורי אי נמי פשיטא
ליה דהוא עצמו גילה אותה ושהה
צגילוי כתי שיטול נחש לשמות מהן
אמרין לקמן דלסורי ואע"ג דמאלא
כמו שהניחה: ש"מ חמירא כנסתא
מאיסורא ש"מ. ואית דילפי להא דרבי
אשי דחמירא כנסתא מאיסורא מדקמתי
אס יכולה חולדה לשמות כ"ו פסולה
ולא קמתי טמאה דיחא ליה לתנא
למיתלי נדלס דשמעינן ממילא
דלסוריה משום סכנת נפשות ואע"ג
דלגבי אסור קולא היא דלא מטמא
ולא אימיתלי נדלס טמא ואע"ג
דרבנן נמי לגלות משום דאי הוה קמתי
טמאה לא נדלס שמעינן מיהי אסור
סכנת נפשות ולא גריס ואילו ספק
מיס מגולין אסורין. וקשיא לי צנייה
עובא חדא דהא לרבנן חולדה קמתי
ולא נחש ולר"ג גופיה א' חולדה או
נחש קמתי ואס יכולה חולדה לשמות
ולא נחש כגון שמונת על דף גזיה
כ"ו (ר"ה) וק"ו (ר"ה) וק"ו (ר"ה) וק"ו (ר"ה)
מ"ד ודאי לומר דבתר
פניו דקא אורי ספק מוציא
מ"ד ודאי לומר דלא
עלה כתיבה עד שיאמר
ברו לך: סין איתרעאי
כ"ה (ב"מ) לא איתרעאי
לומר דרבינן איתרעאי בהכחה
עצמה היתה שחוטת הפני
ומשום הכי אמרין לא תחש
העמד טמא על חוקיה
והיא איתרעאי בהכחה
בחקיק הירר עומדת: עד
שירד על סין איתרעאי
בהכחה לא איתרעאי ומשום
הכי אמרין בחוקיק הירר
עומדת עד שירד על כחה
גופיה וכו': מ"ח (ב"ב) שחט
וכ"ו נשפטה הגרגרת.
לומר דרבינן: לאו
לאיתוי כי האי גונא
לומר דנמצאת סין
פגומה לאור שחיטה
פסול וקשיא לרב חסדא
דאמר כשרה (ג) (ס"ט)
שמה בעצם נפגמה וכו'
ומה שאמר שבא משמע
לשפיקה כשרה: לא
לאיתוי ספק שהה ספק
דרס דפסול אלא רב
חמד עדיין הוא אסור
דאי ספק מוציא מ"ד
דאי בבין וכשרה:

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס:

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס:

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס:

א (ט"ז) ע"ג י"ד ט"ז קט
ספקי כ"ב י"ב:
ב ב"מ פ"ד הלכות
ד"ה הלכה ז סג
עין ט"ז ט"ז ע"ג י"ד
קט ט"ז ע"ג ד"ה סג
ג ב"ג ד"ה ט"ז ע"ג י"ד
[ויברך אלמס (ט"ז) ט"ז]
ס:
ד ב"מ פ"ג הלכות
מקלות הלכה כ'
סג לאין ק"ה ט"ז ע"ג
סין [א] ק"ה ט"ז ע"ג י"ד
נבלה ה"ה:
ה ו' מ"י ע"ג ט"ז ע"ג
ס ו' מ"י פ"ג הלכות כ'
ט ט"ז ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
סג ע"ג ט"ז ע"ג י"ד
ב"מ פ"ג הלכה ט'
ס: